

Normatieve professionalisering en waardenwerk

Leuven, Het Huis van de Mens, 8 december 2023

Bijdrage Harry Kunneman, Antoinette Bolscher en Susan Woelders; Stichting Waardenwerk

Lezing door prof. dr. (em.) Harry Kunneman

In deze inleidende lezing van Harry Kunneman staat het gedachtegoed van normatieve professionalisering centraal. Normatieve professionalisering kan omschreven worden als een bewuste, onderzoekende en lerende omgang met de normatieve lading van het handelen van professionals en van degenen met wie en voor wie zij werken. Hierbij gaat het om drie vragen: deugt het werk dat uit de handen van de professional komt? Doet dit werk deugd aan degene voor wie het bestemd is? En draagt het bij aan rechtvaardige instituties en rechtvaardig samenleven? Kortom: normatieve professionalisering gaat om werk dat deugt en deugd doet. Normatieve professionalisering heeft zowel de filosofische en wetenschappelijke kant in zich, als de praktijkcomponent. Om de verbinding met praktisch handelen te versterken, heeft Kunneman het begrip 'waardenwerk' gemunt. Het gaat om *werken* aan waarden. En dat kan het beste *in gezelschap*, in de dubbele betekenis van een gezelschap zijn in ambachtelijke zin én elkaar daarbij vergezellen in ondersteunende en kritische zin. Uit deze ontwikkelingstocht komen een aantal richtingwijzers naar voren, die behulpzaam kunnen zijn voor professionals die streven naar goed werk, dat bijdraagt aan rechtvaardige instituties en een rechtvaardige samenleving.

In de daarop volgende workshops, begeleid door Antoinette Bolscher en Susan Woelders, staat de vertaling van het gedachtegoed, geschetst door Harry Kunneman, centraal. Op welke wijze kan dit behulpzaam zijn in de eigen dagelijkse praktijk van de deelnemers? Wat is herkenbaar? Wat is helpend om te komen tot werk dat deugt en deugd doet en wat staat hierbij in de weg?

In workshop 1 zullen we in groepjes het gesprek aangaan aan de hand van één van de concepten uit het gedachtegoed van normatieve professionalisering, zoals geschetst door Harry Kunneman in zijn lezing (bijvoorbeeld: leerzame wrijving; waardig strijden). Welk concept resoneert als je denkt aan je eigen dagelijkse werk? Wat maakt het concept inzichtelijk? Hoe biedt het een handvat voor je eigen dagelijkse handelen? Elk groepje kiest een concept en gaat hierover het gesprek aan met elkaar. Op welke manier kan het concept de richting wijzen naar goed werk? En wat staat in de weg?

In workshop 2 gaan we aan de hand van de werkvorm "belang-stellend ontwikkelen" (ontwikkeld door dr. Jan Nap) met elkaar in gesprek over "goed werk" in de eigen dagelijkse werkcontext. Binnen zijn werk, de politie, ging Jan Nap in gesprek met agenten over hun dagelijks werk aan de hand van de vraag: wat is goed werk voor jou? En wat niet? Agenten gingen hierover in kleine groepjes met elkaar in gesprek aan de hand van eigen verhalen uit de dagelijkse praktijk. Deze narratieve manier van met elkaar in gesprek gaan biedt de gelegenheid om met elkaar uit te wisselen en van elkaar te leren. In de organisatie kwam dit bekend te staan als "Jan Nappen" en werd dit gebruikt als er zich ingewikkelde kwesties voordeden. Deze werkwijze stelt het belang van "goed werk" voorop en het met elkaar uitzoeken wat in een concrete situatie "goed werk" is. Het verhaal biedt de gelegenheid om de complexiteit en gelaagdheid van het werk én de eigen normativiteit te onderzoeken en in gezamenlijkheid verder te ontwikkelen. We gaan met de deelnemers aan de slag om deze vorm met elkaar te ervaren.